

יחסים דיפלומטיים עם לבנון? לפני שחולמים על נורמליזציה צריך לבסס את הביטחון

13.03.2025 | שבת בן מאיר written by

בהודעת לשכת ראש-הממשלה על הפגישה המרובעת שהתקיימה בא-נאקורה, בהשתתפות נציגי ישראל, ארצות הברית, צרפת ולבנון, נמסר כי הוחלט להקים שלוש קבוצות עבודה משותפות. האחת ² לדיון בחמש הנקודות שעליהן ישראל שולטת בדרום לבנון, השנייה ² בסוגיית הקו הכחול ונקודות הגבול שבמחלוקת והשלישית - בנושא העצורים הלבנונים שמוחזקים בידי ישראל. בשמו של גורם מדיני דווח כי דיונים אלה הם חלק מתוכנית רחבה וכי ישראל שואפת ל"נורמליזציה עם לבנון" ומעריכה כי זהו יעד בר השגה, בעקבות השינויים שהתרחשו בארץ הארזים. בהתאם לכך הוסבר גם שחרורם של חמשת העצורים הלבנונים כמחווה ישראלית שנועדה להשפיע על האווירה ולחזק את הנשיא עון מול חיזבאללה ואל-אמל ² מתנגדיו מבית.

בערוץ "אל מיאדין" הלבנוני מיהרו להבהיר כי הקמת שלוש הועדות היא בסך הכל חלק מיישום החלטה 1701, שלא תוביל לשיחות מדיניות ישירות ובשום אופן אין לראותה כהצהרת כוונות בקשר לנורמליזציה.

השתתפותה של ישראל בשיחות באל-נאקורה נעשתה אמנם במסגרת הסכם הפסקת-האש, אך לא ברור אם ישראל נגררה לכך או שהיא באמת רואה בכך הזדמנות. ככל שהיוזמה לכך באה מצד ארה"ב וצרפת, אפשר לייחס זאת לרצונן לשמר את המומנטום החיובי שנוצר בעקבות הסכם הפסקת האש ובחירתו של הנשיא עון. לשיטה זו, כינון מנגנוני הידברות, גם אם למטרות מוגדרות, יוכל לאפשר הרחבה של הדיאלוג וגלישה לכיוונים נוספים.

ואולם, בראייתה של ישראל, כניסה לתהליך זה צופנת בחובה גם סיכונים. בראש ובראשונה, הסטת הקשב מהיעד העיקרי שלה ביחס לזירת הלבנונית: מניעת התבססותו מחדש של חיזבאללה בחסות חזרתם של התושבים השיעים. סיכון נוסף הוא עלייה על מסלול שיוביל להעצמת החיכוך עם לבנון ² במקום להסכמות ובנוסף לכך גם להחייאתן של מחלוקות שיספקו עילה והצדקה להמשך המאבק נגדנו. במצב שבו אין באמתחתנו נוסחה בעלת סיכויים טובים לפתור מחלוקות, לא בטוח שנכון לפתוח או להעמיק את הדיון בהן, ובמיוחד כשחיזבאללה ואל-אמל ינשפו בעורפו של הנשיא עון ולא יאפשרו לו להתגמש.

חיזבאללה, שהפך במלחמה זו מ"מגן לבנון" ל"מחריב לבנון", יוכל להציג את עצם קיומם של הדיונים על הגבולות, כהישג שהושג הודות למלחמתו הנחושה בישראל.

ישראל למודת ניסיון מר במתן מחוות לממשלים חלשים, כדי לחזקם מול מתנגדים מבית. על פי רוב, השפעתן של מחוות אלה הייתה כקצף על פני המים ורק הזמינה דרישות נוספות. נכון לנקוט בכך במשורה ורק כנגד תמורות מוחשיות מהגורם המקבל או מהמתווכות.

כך או אחרת, היעד העיקרי של ישראל הוא למנוע היווצרותו מחדש של איום ביטחוני כלפיה מדרום לבנון. יש ערך לכך שבמאמצים להשגת יעד זה היא גם תפעיל את כוחה ולא תסתפק במאמציהם של גורמים מקומיים או של צד שלישי.

ההחלטה הישראלית להמשיך לשלוט בחמש הנקודות בלבנון נחוצה גם כדי לשמר מנוף לחץ על לבנון לממש את התחייבותה להסיג את חיזבאללה צפונית לליטני. אין לסגת מכך, בוועדה כזו או בוועדה אחרת. אבל חשובה מכך היא המדיניות שישראל תממש בפועל ביחס להפרות. נכון להמשיך לתקוף בכל הפרה ולגבות את כוחותינו כדי שלא יהססו בפעילותם. על המפקדים לדעת כי ישראל ההנהגה והציבור מוכנים ליטול את הסיכונים להסלמה כתוצאה מתגובה נחושה ובלבד שלא לחזור להכלה.

פורסם בישראל היום, בתאריך 13.03.2025.